

SÁNG KIẾN

HÌNH THÀNH THÓI QUEN ĐỌC CHO HỌC SINH LỚP 1

Họ và tên: Ngô Thị Lý

Chức vụ: Giáo viên

Đơn vị công tác: Trường Tiểu học Tân Hưng

I. PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn sáng kiến:

“Đọc sách là cách học tốt nhất”

(A. Puskin)

Đúng như vậy, mở cuốn sách ra là như cả thế giới kiến thức thu nhỏ được mở ra. Ta tìm thấy trong sách những kiến thức cần thiết, những điều ta băn khoăn, vướng mắc. Như một người nông dân tìm thấy cách gieo trồng, chăm sóc cây; một người nội trợ tìm thấy công thức nấu món ăn ngon cho cả gia đình; học sinh, sinh viên tìm thấy những kiến thức mình còn thiếu, chữa rõ cho một môn học nào đó; một đứa trẻ tìm thấy những điều mới mẻ, những thứ mà chưa bao giờ thấy ở thế giới bên ngoài nhưng thấy ở trong một trang sách,...

Sách không chỉ giúp ta mở mang kiến thức, nâng cao sự hiểu biết, hình thành tư duy tốt, khả năng nhìn nhận vấn đề một cách tích cực mà còn nâng cao tâm hồn đưa ta đến những cung bậc cảm xúc khác nhau. Khi đọc sách chúng ta như hóa thân thành nhân vật, thành tác giả để cùng liên tưởng, tưởng tượng. Sống cùng với các nhân vật để cảm nhận, để chia sẻ, tự rút ra bài học cho chính bản thân mình.

Với học sinh tiểu học, mà đặc biệt là học sinh lớp 1 thì việc đọc sách, tiếp thu kiến thức càng đóng vai trò quan trọng hơn. Vì có ai đó từng ví: học

sinh lớp 1 như một tờ giấy trắng, mang trong đó tất cả những gì hồn nhiên, ngây thơ, trong sáng nhất. Trang giấy ấy có rục rờ, có đẹp hay không là bắt đầu từ đây. Đây là quá trình mở đầu, đặt những viên gạch nền móng cho mọi quá trình phát triển, từ kiến thức, tư duy, năng lực, phẩm chất. Vì thế mà đọc sách rất cần thiết với các em ở lứa tuổi này. Muốn học sinh đọc sách, yêu sách trước hết cần hình thành cho học sinh thói quen đọc ngay từ khi còn nhỏ để các em thấy thích thú, say mê với việc đọc sách, các em tìm đến sách một cách tự nguyện, thường xuyên như tìm đến chơi với một người bạn thân thiết của mình.

Chính vì vậy, tôi mạnh dạn trình bày sáng kiến kinh nghiệm: ***“Hình thành thói quen đọc cho học sinh lớp 1”***. Rất mong có được sự đóng góp của cấp trên, các bạn đồng nghiệp để tôi có thêm kinh nghiệm dạy cho việc hình thành và rèn thói quen đọc cho các em sau này.

2. Mục đích nghiên cứu:

Trên cơ sở nghiên cứu lí luận, thực tiễn, tâm sinh lí của học sinh tiểu học để xây dựng những giải pháp nhằm hình thành thói quen đọc cho học sinh lớp 1 có hiệu quả tốt nhất.

3. Phương pháp nghiên cứu:

- ***Phương pháp lí luận:*** Thu thập thông tin về tầm quan trọng, lợi ích, ảnh hưởng của thói quen đọc sách đối với học sinh tiểu học mà đặc biệt là học sinh lớp 1.

+ Thu thập những tác động, ảnh hưởng của nhà trường, xã hội, người thân gây ảnh hưởng tới thói quen đọc của trẻ.

+ Tìm hiểu đặc điểm tâm, sinh lí của trẻ em tiểu học, mà đặc biệt là học sinh lớp 1 để có các biện pháp phù hợp với lứa tuổi.

- ***Phương pháp điều tra:***

+ Điều tra, thu thập thông tin về thói quen, hoàn cảnh, nhu cầu của từng học sinh.

+ Trò chuyện với học sinh, phụ huynh học sinh, những người có liên quan để nắm bắt thông tin, nguyện vọng, mong muốn, thói quen của từng em.

- Phương pháp quan sát:

+ Quan sát học sinh trong các hoạt động trên lớp, trong giờ giải lao, trong giờ học....

- Phương pháp thông kê:

+ Thông kê lại kết quả điều tra để đưa ra kết luận.

4. Đối tượng và nhiệm vụ nghiên cứu:

4.1. Đối tượng:

- 38 học sinh lớp 1A5 – Trường Tiểu học Tân Hưng – Lạng Giang – Bắc Giang.

4.2. Nhiệm vụ nghiên cứu:

- Nghiên cứu cơ sở lý luận của việc hình thành thói quen đọc cho học sinh lớp 1.

- Tìm hiểu cơ sở thực tiễn của việc hình thành thói quen đọc cho học sinh lớp 1.

- Tìm hiểu thực trạng, nguyên nhân của việc rèn thói quen đọc của học sinh lớp 1 hiện nay.

- Xây dựng quy trình, giải pháp của việc hình thành thói quen đọc cho học sinh lớp 1.

II. NỘI DUNG

1. Cơ sở lý luận:

- Khi đã hình thành được thói quen đọc, học sinh sẽ tự tìm đến sách khi gặp khó khăn, vướng mắc hoặc khi muốn tìm kiếm thông tin. Chính vì vậy đọc sách chính là cách học tập tốt nhất. Nó bổ sung cho học sinh những kiến thức còn thiếu, chưa biết. Mở trang sách ra là mở cả thế giới mới đầy những điều mới mẻ, kỳ thú, kích lệ tinh thần học tập của mỗi cá nhân, kích thích sự

tư duy, mong muốn tìm hiểu, khám phá. Từ đây sẽ khơi nguồn cho những cảm hứng mới bắt đầu. Khi đọc sách khiến học sinh phải suy nghĩ về những vấn đề các em gặp phải từ đó học sinh sẽ tư duy nhiều hơn. Chính vì vậy làm động lực thúc đẩy sự khám phá, tìm tòi để đưa ra được cái mới và làm ra cái mới.

- Không những vậy khi đọc sách giúp vốn từ vựng của trẻ thêm phong phú, trẻ sẽ tìm thấy ở trong sách những từ ngữ hay, hợp với lứa tuổi.

- Trẻ có thói quen học theo những cái mới nhanh, vì vậy mà giúp trẻ có thêm vốn từ để trẻ giao tiếp tốt hơn, tự tin khi giao tiếp với người xung quanh, hay sẽ mạnh dạn tham gia vào các hoạt động tập thể như: làm MC, chủ trò, ... biết pha trò, khơi gợi, tạo cảm hứng cho những người tham gia. Biết trình bày hiểu biết, ý kiến của mình của mình một cách suôn sẻ, mạch lạc, ngắn gọn, dễ hiểu, gây hứng thú cho người nghe. Và một phần quan trọng đó là trẻ sẽ có vốn từ để áp dụng vào bài học, những bài tập làm văn, mở rộng vốn từ trong phân môn luyện từ và câu...

- Đọc sách còn rèn cho học sinh tính kiên trì, bình tĩnh trong mọi tình huống, biết nhìn nhận sự việc theo chiều hướng tích cực, đúng đắn.

- Không chỉ bổ sung kiến thức, phát triển tư duy, sáng tạo mà sách còn là một hình thức giúp giải lao, thư giãn lành mạnh cho học sinh. Sau những giờ học tập căng thẳng các em được xem, đọc những quyển sách hay, những câu chuyện cổ tích, truyện thuyết, thần thoại,... bổ ích sẽ giúp các em thư giãn, loại bỏ căng thẳng, có nguồn cảm hứng, năng lượng cho bài học hay những công việc tiếp theo.

- Thói quen đọc sách giúp các em ham thích tìm đến sách, để các em nâng cao kiến thức, có những nguồn năng lực mới và đó cũng là một phần quan trọng cho các em sau khi rời ghế nhà trường để hướng tới cuộc sống tương lai.

2. Cơ sở thực tế:

Trong những năm gần đây, sự bùng nổ của công nghệ thông tin đã ảnh hưởng rất nhiều đến cuộc sống của chúng ta. Nếu như trước kia người ta liên lạc với nhau bằng thư từ, muốn tìm hiểu một điều gì đó ta phải tìm đến những quyển sách, cả một làng, xóm, khu phố mới có một chiếc điện thoại. Thì nay mỗi người trưởng thành đều có ít nhất một chiếc điện thoại thông minh. Muốn liên lạc ấn một cuộc gọi, muốn tìm kiếm thông tin gì đó “gõ google” là thấy. Trẻ em cũng vậy, ngày xưa tuổi thơ là những trò nhảy dây, bắn bi, trốn tìm,... hay là những câu truyện cổ tích được truyền tay nhau để đọc, có được một quyển truyện tranh là quý lắm rồi. Thì nay, bất cứ nơi đâu không khó để ta tìm thấy hình ảnh các em nhỏ đang xem điện thoại, trẻ không ăn cũng điện thoại, ti vi, ... Tuổi thơ của các em bây giờ là những trò chơi điện tử, những video, bài hát,... với nội dung, hình ảnh chưa thực sự phù hợp với lứa tuổi của các em.

Chính vì vậy mà trong những năm gần đây ngành giáo dục đã tổ chức nhiều ngày hội đọc sách, xây dựng thêm các thư viện, ... để cổ vũ phong trào văn hóa đọc của học sinh. Đặc biệt ở các trường học cũng tổ chức các ngày hội đọc sách, đầu tư xây dựng các thư viện thân thiện để kích thích học sinh tham gia vào phong trào đọc hơn.

Ngay tại trong chính lớp học cũng có những thư viện được thành lập để hình thành thói quen đọc cho các em. Nhưng phong trào đọc còn chưa cao, các em chưa có thói quen đọc, chưa thức sự thích thú với việc đọc, đôi khi đọc còn là gượng ép, hình thức. Thư viện trong lớp không có sự thay đổi, mới mẻ để kích thích học sinh đọc.

3. Thực trạng:

3.1. Thuận lợi:

- Trường Tiểu học Tân Hưng là một trường nằm ở trung tâm xã Tân Hưng, học sinh ở các thôn được phân bố đều theo các lớp. Lớp 1A5 có học

sinh thuộc các thôn Trung Phụ, Bãi Sim. Các em đều trong một độ tuổi nên thuận lợi cho việc giảng dạy, rèn luyện học sinh.

- Đã số phụ huynh trẻ tuổi nên có nhận thức tốt, nhanh, quan tâm đến việc học tập của con em mình.

- Đời sống kinh tế của người dân có nhiều chuyển biến và đã được nâng cao.

- Trường học có thư viện Thân thiện để phục vụ việc dạy và học cho giáo viên và học sinh, có nhiều sách, truyện để học sinh tìm mượn đọc.

- Các lớp có góc thư viện để thúc đẩy thói quen đọc của học sinh.

- Một số các em học sinh cũng thích đọc, ham đọc, ham tìm hiểu.

- Được sự quan tâm của nhà trường, lãnh đạo địa phương và đặc biệt là sự ủng hộ nhiệt tình của phụ huynh học sinh.

3.2. Khó khăn:

- Các em là học sinh lớp 1 mới được tuyển từ mầm non lên, nên các em còn bỡ ngỡ, rụt rè, đặc biệt là khả năng tập trung của các em còn chưa cao, các em còn giữ thói quen của mầm non: thích vui chơi, múa hát, hoạt động, ...

- Trường vẫn còn khó khăn nhiều về cơ sở vật chất: phòng lớp học còn chật, hẹp; thư viện thân thiện trong lớp học còn làm hình thức, ít có sự đầu tư về sách báo, xây dựng thư viện cao, vượt tầm với, không phù hợp với lứa tuổi học sinh.

- Bố mẹ mãi lo làm ăn kinh tế không có nhiều thời gian quan tâm đến con, phó mặc việc học tập của con cho nhà trường, thầy cô giáo.

- Phụ huynh luôn có tư tưởng học toán, tiếng việt là quan trọng nhất nên không quan tâm đến việc rèn thói quen đọc sách, kỹ năng sống cho các con. Còn áp đặt các con theo sự kỳ vọng, mong muốn của bản thân mình.

- Học sinh lớp 1 chưa biết chữ nên khó cho việc hình thành thói quen đọc cho các em. Các em còn ham chơi hơn ham học nên còn sợ học, sợ đọc.

- Trong buổi họp phụ huynh đầu năm học, phát cho phụ huynh phiếu lấy ý kiến, tìm hiểu, nắm bắt tình hình học sinh như sau:

PHIẾU TÌM HIỂU THÓI QUEN CỦA HỌC SINH

1. Họ và tên học sinh:

2. Họ và tên bố:SĐT

2. Họ và tên mẹ:SĐT

Các phụ huynh thân mến!

Để hiểu và nắm rõ thông tin, thói quen của các em, phục vụ tốt cho việc dạy và học. Các phụ huynh trả lời các câu hỏi sau:

Câu 1: Ở nhà các em thường hay tham gia vào hoạt động nào nhất?

A. Xem tivi, điện thoại

B. Chơi thể thao

C. Xem, đọc sách, báo, truyện

D. Tham gia vào các câu lạc bộ

Hoạt động khác:

Câu 2: Thời gian tham gia vào hoạt động trên là bao lâu?

.....

Câu 3: Ở nhà, bố mẹ có mua, sưu tầm sách báo, truyện cho các em xem, đọc không?

A: Có

B: Không

Câu 4: Hàng ngày, bố mẹ có dành thời gian đọc sách cho các con nghe không? Nếu có thì vào thời gian nào? Bao nhiêu lâu?

.....

.....

.....

Câu 5: Phụ huynh thấy con mình có hứng thú với các câu chuyện, các nội dung mà các em được nghe không?

.....

.....

.....

Sau khi điều tra thu được kết quả như sau:

1. Học sinh thường tham gia vào các hoạt động:
 - A. Xem tivi, điện thoại: 75,8%
 - B. Chơi thể thao: 9%
 - C. Xem, đọc sách, báo, truyện: 12,1%
 - D. Tham gia vào các câu lạc bộ: 3%
 - E. Hoạt động khác: 33,3%
2. Thời gian tham gia vào các hoạt động học sinh thường tham gia là:
 - Trên 1 giờ: 51,5%
 - Dưới 1 giờ: 21,2%
 - Dưới 30 phút: 27,3%
3. Số lượng phụ huynh mua, sưu tầm sách, báo cho con là:
 - A. Có: 4/38 chiếm 10,5%
 - B. Không: 34/38 chiếm 89,5%
4. Hàng ngày, phụ huynh dành thời gian đọc sách cho con là: 4/38 chiếm 10,5%
5. Thời gian phụ huynh dành để đọc sách cùng con là: thường vào buổi tối, khi đi làm về.
6. Số học sinh thích thú với việc nghe đọc sách, truyện là: 4/38 chiếm 10,5%.

Từ kết quả điều tra trên cho thấy:

- Học sinh khi ở nhà bố mẹ dành nhiều thời gian cho xem điện thoại, tivi chiếm đại đa số. Thời gian xem, đọc sách không đáng kể. Thời gian học sinh chơi thể thao hay tham gia vào các câu lạc bộ chiếm 1 số rất ít các em tham gia.

- Học sinh được bố mẹ quan tâm mua, sưu tầm sách truyện cho chiếm một phần rất nhỏ.

- Đa số các em không có hứng thú nhiều trong việc đọc sách.

- Đa số học sinh không thích nghe, đọc sách, số lượng học sinh thích nghe đọc rất ít.

- Các em có nghe cũng chỉ theo quán tính, nghe xong để đó, không có cảm nhận, suy nghĩ, phát triển gì thêm.

4. Nguyên nhân:

- Do phụ huynh chủ yếu làm các nghề:

+ Nông nghiệp: Thời gian trên đồng ruộng, vườn, đồi bãi là chủ yếu

+ Công nhân: Làm theo ca, kíp, thời gian từ sáng đến tối, có khi tăng ca thêm đến đêm khuya.

Việc đưa đón con, hướng dẫn con học, trao đổi thông tin học tập của con chủ yếu là ông bà.

Chính vì vậy mà khi làm về có thể đã mệt, hoặc các con đã ngủ, thời gian dành cho các con gần như không có, các em ở nhà với ông bà đã già, không còn minh mẫn để để ý, giáo dục các em một cách tốt, đúng hướng nhất.

- Đôi khi ông bà, bố mẹ mải mê với công việc nên cứ cho các con xem điện thoại, tivi để không phải trông coi, theo dõi.

- Việc mua sách, truyện cho các em gần như không có, nếu có là sách tập tô, viết chữ. Vì quan niệm của phụ huynh là bắt buộc các con phải học biết chữ là quan trọng nhất, xem sách, truyện mất thời gian, chưa biết chữ thì biết gì để đọc. Nên càng ép buộc các em phải thuộc mặt chữ dẫn đến các em càng sợ, nhìn thấy sách, báo là sợ.

- Học sinh không có hứng thú trong việc đọc sách, truyện vì nguồn sách, truyện không phong phú, có khi còn là những quyển sách không rõ nguồn gốc, xuất xứ, không phù hợp với lứa tuổi. Các em không được thay đổi sách thường xuyên, cứ xem mãi một quyển dẫn đến nhàm, chán.

- Khi bố mẹ đọc các em không muốn nghe vì có thể phụ huynh đi làm mệt mỏi nên chỉ đọc cho các em cho xong lần, không giải quyết các thắc mắc, tò mò của các em khi các em nghe xong câu chuyện. Hoặc các em rất muốn bố mẹ xem, đọc cùng con nhưng bố mẹ mãi xem điện thoại, tivi vì nên các em cũng bị hấp dẫn bởi các thứ trên điện thoại, tivi hơn là những quyển sách không màu sắc.

- Một số gia đình học sinh còn có nhiều khó khăn về kinh tế, nên không có điều kiện mua sách, thời gian để đọc cho con nghe, cho con tự xem.

5. Biện pháp thực hiện:

5.1. Tìm hiểu, lấy thông tin, thói quen, sở thích của học sinh:

- Ngay từ đầu năm học khi mới được phân công, nhận lớp giáo viên phát phiếu điều tra cho phụ huynh để nắm rõ đặc điểm, hoàn cảnh, sở thích, thói quen của các em khi các em còn ở nhà, chưa vào lớp 1. Vì các em mới từ mầm non tuyển lên, nên chưa có cơ sở nào để nắm rõ cá em vì vậy mà càng cần phải tìm hiểu và nắm rõ đặc điểm của từng em để có cách điều chỉnh cho phù hợp với từng đối tượng.

- Trong quá trình học, giáo viên vẫn thường xuyên trao đổi, lấy phiếu ghi nhận những chuyển biến của các em. Để xem biện pháp, phương pháp ấy đã đúng hướng chưa, nếu chưa phù hợp cần thay đổi để đạt hiệu quả cao nhất.

5.2. Hướng ứng, tham gia xây dựng thư viện thân thiện trường:

- Được sự quan tâm của các cấp lãnh đạo, phụ huynh học sinh nhà trường đã xây dựng được thư viện thân thiện dành riêng cho các hoạt động đọc.

- Thư viện thân thiện được xây dựng, bày trí gọn gàng, luôn sẵn sàng chào đón và hỗ trợ học sinh đến đọc sách. Học sinh có thể tham gia đọc trong các giờ nghỉ giải lao, trước và sau giờ học, trong các tiết đọc thư viện, được mượn sách về nhà đọc.

Thư viện thân thiện của nhà trường.

- Trong thư viện được tổ chức một cách khoa học, rõ ràng, dễ dàng cho học sinh nhất. Từ cán bộ thư viện luôn thân thiện, giáo viên luôn khuyến khích các em tham gia đọc sách đến một môi trường luôn an toàn, thân thiện nhất.

Đến với thư viện các em có thể được đọc sách theo một cách thoải mái, dễ dàng với các em nhất.

Học sinh tham gia đọc sách trong thư viện

Học sinh tham gia đọc sách trong thư viện

- Đến với thư viện thân thiện các em sẽ được thực hiện theo nội quy thư viện, cách sắp xếp các trang thiết bị một cách khoa học, gọn gàng để các em di chuyển tìm sách được thuận lợi, nói đọc sách được thoải mái nhất.

Nội quy thư viện

- Khi đọc sách ở thư viện thân thiện học sinh còn dễ dàng tìm thấy những quyển sách phù hợp với trình độ, lứa tuổi của mình nhờ sự phân loại sách theo mã màu.

Học sinh dễ dàng tìm sách theo mã màu.

- Ngoài ra các em còn được hỗ trợ bởi Đội học sinh hỗ trợ khi gặp khó khăn trong thư viện, có lịch mượn, trả sách khoa học thuận lợi cho các em trong việc mượn sách về nhà đọc và trả sách.

Đội học sinh hỗ trợ đang tìm và mượn sách giúp các em lớp bé.

- Đặc biệt các em còn được học 4 tiết đọc thư viện trong 1 tháng theo thời khóa biểu của nhà trường, với các hình thức: Đọc to nghe chung, cùng đọc, đọc cặp đôi, đọc cá nhân và các hoạt động mở rộng.

Học sinh tham gia vào tiết đọc thư viện.

- Thư viện thân thiện trường đã một phần nào đó thúc đẩy sự ham thích, hứng thú đọc sách, hình thành thói quen đọc ở các em.

5.3. Xây dựng tủ sách, thư viện tại lớp:

- Kết hợp với phụ huynh học sinh xây dựng góc thư viện lớp, đồng thời cổ vũ các học sinh cùng tham gia vào xây dựng, trang trí thư viện với tiêu chí: những thư viện này cần đảm bảo: thấp – phù hợp với chiều cao của trẻ để các em tự lấy được sách để đọc. Tuổi nhỏ làm việc nhỏ, cho các em làm các công việc phù hợp với lứa tuổi của mình để các em được tự tay xây dựng trang trí thư viện, như vậy các em thấy được sản phẩm của mình làm, sẽ biết quý trọng, giữ gìn thư viện và háo hức chờ đợi để được sử dụng thành quả mình tạo ra.

Phụ huynh tham gia trang trí thư viện cùng học sinh.

Học sinh trang trí các hộp bìa để làm thư viện trong lớp học

Thư viện thân thiện được xây dựng tại lớp học

- Giáo viên sẽ tạo, truyền cảm hứng cho học sinh để học sinh thấy thư viện một điều kỳ diệu cần khám phá, nhưng cũng như một người bạn thân gần gũi với các em. Các em sẽ thích thú, không sợ đọc hay thấy áp lực khi đến với sách.

5.4. Lựa chọn sách phù hợp với từng giai đoạn:

Lớp 1 là lứa tuổi đặc biệt, không giống với các lứa tuổi khác nên cần chu đáo, cẩn thận trong việc chọn sách cho các em. Việc chọn sách cho các em phân thành các giai đoạn:

*** Đầu năm học:**

- Không phải cứ biết chữ mới cho các em tiếp xúc, đọc sách mà thói quen đọc cần hình thành cho các em càng sớm càng tốt. Vì vậy ngay từ đầu năm học nên lựa chọn cho học sinh những quyển sách, truyện nhiều hình ảnh, màu sắc đẹp, bắt mắt, những hình ảnh ngộ nghĩnh, đáng yêu, đơn giản, hạn chế có nhiều chữ để hấp dẫn, gây sự chú ý cho các em (vì khả năng tập chung của các em còn rất ít). Các em chưa biết chữ cho các em xem tranh kích thích

tính tò mò, mong muốn đọc được những quyển sách, quyển truyện ấy. Từ đó sẽ khơi dậy tính sáng tạo, trí tưởng tượng, sự hiểu biết, nhận biết thế giới xung quanh thông qua các tranh ảnh mà các em xem.

Như vậy các em sẽ có hứng thú với sách, từ đó dần dần hình thành cho các em thói quen đọc sách.

** Cuối học kỳ 1:*

Đây là thời điểm các em đã biết đọc, đọc được các tiếng, vần đơn giản. Nhưng bên cạnh đó cũng có một số học sinh đã đọc khá tốt. Vì vậy, trong giai đoạn này chọn sách truyện vẫn có nhiều hình ảnh đẹp nhưng đã có chữ - kênh chữ to. Nên chọn các loại sách phù hợp với lứa tuổi và có các từ ngữ đơn giản phù hợp với trình độ của các em. Không nên tham chọn sách, truyện quá nhiều chữ, với quá nhiều các tiếng khó khiến các em sợ không xem, không muốn đọc. Cũng cần thay đổi cách chọn sách, truyện chứa nhiều tranh, các thể loại tranh cần đa dạng, phong phú để học sinh không bị nhàm chán.

** Giữa kỳ 2:*

Đây là thời điểm học sinh đã biết đọc, đọc tốt. Và thói quen đọc sách cũng đã dần được hình thành, đã có được nền móng ban đầu. Các em đã có ý thức tự tìm đến thư viện để đọc sách, xem sách nên giáo viên chuẩn bị các sách phong phú, đa dạng để các em đọc. Nhưng vẫn là sách, truyện kèm hình ảnh và chữ để các em không bị nhàm chán và sợ.

5.5. Thay đổi, bổ sung sách thường xuyên, phù hợp với lứa tuổi của học sinh lớp 1:

Một trong những nguyên nhân khiến các em không thích đọc, không có thói quen tìm đến sách là vì sách không được thay đổi thường xuyên, nguồn sách nghèo nàn, sách không phù hợp với lứa tuổi của các em. Khiến các em đến đọc sách phải đọc đi đọc lại những quyển sách đã qua quen thuộc. Đọc sách không phù hợp khiến các em không hiểu. Vì vậy, mà luôn thay đổi, bổ

sung sách thường xuyên nhưng vẫn đảm bảo phù hợp với lứa tuổi bằng các cách như:

- + Thực hiện trao đổi sách thường xuyên trong lớp: động viên, khuyến khích học sinh trong lớp có sách, truyện hay, tâm đắc có thể mang đến lớp trao đổi, chia sẻ với các bạn trong lớp.

- + Không chỉ chia sẻ trong lớp mà còn chia sẻ giữa các lớp trong trường. Những quyển sách, truyện của lớp mình đã được học sinh xem, đọc xong giáo viên có thể hướng dẫn để các em chia sẻ với các bạn lớp khác. Như vậy tủ sách của lớp sẽ luôn có sách mới, được thay đổi thường xuyên, không gây nhàm chán cho các em.

- + Huy động nguồn sách từ phụ huynh: kêu gọi các phụ huynh trong lớp ủng hộ sách, truyện mà gia đình mình có để bổ sung nguồn sách mới cho các em. Đây cũng là một cách để kéo phụ huynh tham gia vào quá trình hình thành thói quen đọc cho các em.

5.6. Tạo thói quen đọc cho học sinh thông qua các giờ học, giải lao, hoạt động ngoài giờ, hoạt động tập thể, tiết đọc thư viện và ngoài giờ học:

- Khuyến khích học sinh đọc ở các giờ giải lao: ở giờ ra chơi, đầu giờ học hướng dẫn học sinh xem sách, đọc sách. Có thể cho học sinh xem, đọc cá nhân, nhóm đôi, hay một bạn tốt đọc cho cả nhóm cùng nghe.

Học sinh đọc sách trong giờ ra chơi.

Học sinh đọc sách trong giờ giải lao.

- Trong các giờ học: Khi chuyển tiết, hay học sinh đang căng thẳng, giáo viên có thể kể cho học sinh nghe một phần câu chuyện nào đó. Đến cao trào có thể dừng lại và nói: “ các em có muốn biết câu chuyện diễn ra tiếp theo như thế nào không? Muốn biết các em hãy tìm đọc truyện....” Như vậy sẽ kích thích sự tò mò, muốn tìm hiểu của học sinh. Học sinh sẽ chủ động, tự nguyện tìm và đọc quyển sách, quyển truyện đó. Như vậy gián tiếp tạo cho trẻ thói quen đọc sách một cách thích thú, hào hứng, tự nguyện mà không phải bị ép buộc, bắt buộc.

- Trong các giờ hoạt động ngoài giờ, hoạt động tập thể: dành thời gian cho học sinh kể, nói lên cảm nghĩ của mình về câu chuyện, nhân vật, về điều mình vừa tìm hiểu được trong sách cho các bạn cùng nghe. Như vậy sẽ tạo mối liên hệ giữa học sinh – học sinh: học sinh có thể tự giới thiệu sách mình đã đọc cho bạn. Tạo các hoạt động để các em được giới thiệu về những điều mình đã biết cho các bạn và mọi người được biết:

+ Vẽ: Học sinh lớp 1 còn nhỏ các em chưa biết chữ nên giáo viên có thể cho các em vẽ các nhân vật, những điều mình tưởng tượng ra trong sách, câu chuyện mình đọc được.

Học sinh tham gia vẽ về các con vật, nhân vật trong các câu truyện các em được đọc.

+ Đóng vai: cho học sinh tự đóng vai về các nhân vật mình đọc, xem, nghe kể được.

Học sinh tham gia đóng vai, diễn lại câu truyện: Trí khôn của ta đây.

- Ngoài giờ học: Giáo viên cho học sinh mượn sách, hoặc trao đổi sách với các bạn trong lớp để học sinh có thể mang về nhà xem, đọc cho ông bà, bố mẹ và người thân nghe.

Với những học sinh chưa biết đọc giáo viên có kể cho học sinh nghe các câu chuyện, các mẩu chuyện vui, ... khuyến khích các em về nhà kể lại cho người thân nghe. Hoặc cho học sinh mượn sách về nhà nhờ ông bà, bố mẹ, anh chị, ... đọc cho nghe.

5.7. Hình thành cho học sinh thói quen giữ gìn, yêu quý sách, đọc sách, mượn sách một cách khoa học:

- Giáo viên chủ nhiệm là người hướng dẫn học sinh các lấy sách tại thư viện lớp một cách văn minh nhất. Vì khi giờ ra chơi đến các em có thể ulla vào góc thư viện, chen lấn, tranh giành sách của nhau. Khi đó giáo viên cần hướng dẫn các em biết đợi chờ, nhường nhịn nhau. Khi các em đọc sách, giáo viên cần hướng cho các em biết cách bảo vệ, giữ gìn, cách lật các trang những quyển sách, truyện để chúng không bị hỏng, rách,....

- Không phải lúc nào học sinh cũng quá phụ thuộc vào sách, mà giáo viên cần hướng dẫn học sinh đọc sách một cách khoa học. Có thời gian đọc sách, nhưng vẫn có thời gian tham gia vào các trò chơi, chơi cùng các bạn trong lớp. Chứ không phải biến các em thành những “con mọt sách” lúc nào cũng chỉ biết đến có sách vở. Lúc này, giáo viên chủ nhiệm cần thực hiện một cách hài hòa, tinh tế. Vừa cổ vũ, khuyến khích các em tham gia đọc nhưng cũng tổ chức, hướng dẫn các em tham gia vào các trò chơi tích cực, lành mạnh phù hợp với lứa tuổi.

5.8. Tổ chức các phong trào thi đua nhỏ trong lớp:

- Giáo viên sẽ chuẩn bị một sổ ngôi sao tích điểm

- Trong các giờ hoạt động tập thể, hay thời gian thư giãn giáo viên sẽ cho học sinh thi đua kể, miêu tả, vẽ các điều em đọc được. Sau đó sẽ thưởng cho các em những ngôi sao tích điểm nhỏ ấy.

- Hoặc giáo viên đưa ra một vấn đề thắc mắc nào đó, nêu mong muốn muốn học sinh tìm hiểu các vấn đề đó, hay cho học sinh tự nêu ra những điều mình chưa biết để nhờ các bạn tìm hiểu giúp. Khi đó giáo viên sẽ hướng cho học sinh tìm hiểu ở đâu và bạn nào thu thập được nhiều kiến thức về vấn đề đó nhất sẽ dành tặng các em những ngôi sao đó.

Các em sẽ giữ gìn các ngôi sao đó, khi nào đủ 5 ngôi sao các em sẽ được tuyên dương trước lớp, hoặc các em được tự bốc thăm nhận một phần quà.

Sao tích điểm dành cho HS

- Như vậy các em sẽ rất hăng hái, có động lực, mục tiêu tham gia vào hoạt động đọc, và đó cũng là một hình thức để thói quen đọc được hình thành ở các em một cách tự nhiên nhất.

5.9. Sự kết hợp với phụ huynh, nhà trường, xã hội:

* *Phụ huynh học sinh:*

- Đây là nguồn lực vô tận, nhiệt tình chu đáo nhất nếu như giáo viên chủ nhiệm biết khai thác, phối hợp.

- Ngay từ buổi họp phụ huynh học sinh đầu năm học, giáo viên cần tuyên truyền để phụ huynh nhận thấy rõ vai trò và tầm quan trọng của việc đọc sách, nhất là việc tạo thói quen đọc cho học sinh. Từ đó tạo sự đồng thuận và phối hợp chặt trong việc hình thành thói quen đọc cho học sinh..

- Lấy ý kiến, kết hợp với phụ huynh học sinh trong việc thành lập thư viện lớp, ủng hộ sách, truyện cho lớp.

- Kêu gọi phụ huynh học sinh tham gia vào các hoạt động đọc cùng các con:

+ Mời, vận động học sinh tham gia vào “ Ngày hội đọc sách” của nhà trường để phụ huynh thấy được lợi ích, hiệu quả của thư viện, như vậy phụ huynh sẽ là nguồn ủng hộ cả về cơ sở vật chất, công sức, ... và chung tay với giáo viên tạo thói quen đọc cho các con.

Phụ huynh tham gia trang trí ngày Hội đọc sách.

+ Phụ huynh học sinh tham gia vào các hoạt động tập thể như đóng vai, múa hát, các trò chơi dân gian,...

Phụ huynh cùng tham gia chuẩn bị, tập luyện hướng dẫn học sinh đóng vai.

+ Đặc biệt dành thời gian đọc sách cùng con khi ở nhà. Vì thời gian học sinh ở nhà, tiếp xúc với gia đình nhiều hơn. Giáo viên hướng dẫn phụ huynh khuyến khích con xem sách khi các con chưa biết chữ. Dành thời gian đọc cho con nghe các câu chuyện, cuốn sách phù hợp, lắng nghe, giải thích những thắc mắc của các con.

**** Nhà trường, xã hội***

- Tích cực cho học sinh tham gia vào các tiết đọc thư viện theo lịch của nhà trường.

- Tích cực tham gia vào các hoạt động đội do trường, Đội Thiếu niên Tiền Phong Hồ Chí Minh tổ chức.

6. Kết quả đạt được:

Sau khi áp dụng các biện pháp trên tại lớp, tôi thu được kết quả như sau:

- Học sinh tích cực tham gia vào các hoạt động tập thể hơn, các em mạnh dạn, tự tin thể hiện sự hiểu biết của mình, biểu diễn tài năng của mình trước lớp, trường.

Học sinh tự tin, mạnh dạn tham gia đóng vai, biểu diễn trên sân khấu.

- Các em hăng hái tham gia vào hoạt động viết, vẽ - hoạt động mở rộng ở các tiết đọc thư viện. Mong muốn thể hiện được những điều mình biết, tượng tượng ra cho các bạn cùng thầy cô được thấy.

Học sinh hào hứng tham gia hoạt động mở rộng: viết, vẽ trong giờ giải lao

Những bài vẽ, nét vẽ ngây thơ của các em.

Cuối năm, phát phiếu điều tra lấy ý kiến của phụ huynh về kết quả sau 1 năm hình thành thói quen cho học sinh như sau:

PHIẾU ĐIỀU TRA KẾT QUẢ HÌNH THÀNH THÓI QUEN ĐỌC

Họ và tên học sinh:.....

Các phụ huynh thân mến!

Qua một năm học tập, rèn luyện của cả học sinh, giáo viên để biết các em đã có thói quen đọc tốt như thế nào. Các phụ huynh trả lời các câu hỏi sau:

Câu 1: Ở nhà các em thích tham gia vào hoạt động nào nhất?

- A. Xem tivi, điện thoại B. Chơi thể thao
C. Xem, đọc sách, báo, truyện D. Tham gia vào các câu lạc bộ

Hoạt động khác:

.....

Câu 2: Thời gian tham gia vào hoạt động các em thích là bao lâu?

.....

Câu 3: Ở nhà, bố mẹ có mua, sưu tầm sách báo, truyện cho các em xem, đọc không?

- A: Có B: Không

Câu 4: Hàng ngày, bố mẹ có dành thời gian đọc sách cho các con nghe không? Nếu có thì vào thời gian nào? Bao nhiêu lâu?

.....
.....
.....

Câu 5: Phụ huynh thấy đọc sách có bổ ích cho các em không? Và phụ huynh muốn tham gia cùng các em không?

.....
.....
.....
.....

Sau khi điều tra thu được kết quả như sau:

1. Học sinh thường tham gia vào các hoạt động:

A. Xem tivi, điện thoại: 9,1%

B. Chơi thể thao: 45,5%

C. Xem, đọc sách, báo, truyện: 92,1%

D. Tham gia vào các câu lạc bộ: 21,2%

E. Hoạt động khác: 18,2%

2. Thời gian tham gia vào các hoạt động học sinh thường tham gia là:

Trên 1 giờ: 57,5%

Dưới 1 giờ: 30,3%

Dưới 30 phút: 12,1%

3. Số lượng phụ huynh mua, sưu tầm sách, báo cho con là:

A. Có: 35/38 chiếm 92,1%

B. Không: 3/38 chiếm 7,9%

4. Hàng ngày, phụ huynh dành thời gian đọc sách cho con là: 35/38 chiếm 92,1%

Thời gian phụ huynh dành để đọc sách cùng con là: những lúc rảnh, có thời gian trong ngày.

5. Số phụ huynh thấy đọc sách có bổ ích: 38/38 chiếm 100%.

Số phụ huynh muốn tham gia cùng con: 38/38 chiếm 100%

- Theo thông tin từ gia đình, kết quả những cuộc điều tra, chia sẻ, nói chuyện cùng các em, qua theo dõi số lượng học sinh mượn sách về nhà luôn tăng dần cho thấy: thời gian các em dùng cho hoạt động đọc, học tại gia đình đã nhiều hơn. Nếu như trước đây là xem tivi, điện thoại thì nay được thay bằng những quyển chuyện tranh, báo Măng non, Toán tuổi thơ. Các e có thói quen tự giác đọc và từ đó cũng tạo thành thói quen tự giác học. Không những vậy học sinh có ý thức mượn trả đúng quy định, biết giữ gìn sách, không để sách bị hư hỏng.

- Vốn từ ngữ của các em phong phú hơn. Tuy mới lớp 1, lứa tuổi còn rất nhỏ, nhưng khi trong các giờ học vẫn các em tìm được những tiếng, từ liên quan đến văn học rất hay, có nghĩa. Chính vì vậy mà các em tự tin, mạnh dạn hơn trong học bài, làm bài, hăng hái xung phong phát biểu trong các giờ học.

- Phụ huynh học sinh cũng quan tâm hơn tới việc đọc của các em. Không quá áp lực trong việc bắt buộc các em phải học toán, Tiếng việt để gây áp lực, khiến các em sợ học, mà đã có thói quen đọc, học cùng các em. Chính vì vậy mà việc học với các em nhẹ nhàng, tự giác hơn.

- Qua việc cho học sinh xem tranh đầu năm học khi các em không biết chữ đã kích thích sự tò mò, mong muốn đọc được các chữ trong những quyển truyện đó mà học sinh thích thú hơn với tiết học Tiếng việt, Đôi khi các em còn tự biết hỏi người lớn những vẫn chưa biết để đọc được các tiếng trong các câu truyện. Chính vì thế mà tinh thần tự giác học, sự say mê tìm hiểu của học sinh được nâng cao, kết quả học tập của các em cũng tốt lên.

- Thói quen đọc được hình thành, đặt nền móng vững chắc trong các em một cách tự nhiên nhất. Học sinh tự nguyện tìm đến thư viện để đọc sách khi cần thiết và khi có thời gian. Các em say mê, thích thú kể cho nhau nghe những điều tìm thấy ở trong sách, hay vui vẻ bàn luận về một nhân vật, con vật nào đó.

7. Bài học kinh nghiệm:

- Bản thân người giáo viên phải gương mẫu, chuẩn mực trong mọi hoạt động. Lời nói luôn đi đôi với việc làm. Mọi hành động, lời nói của thầy cô luôn là “quyển sách sống” được học sinh đọc và học theo mỗi ngày. Chính vì vậy giáo viên cần:

+ Hướng dẫn, khuyến khích học sinh đọc trong các giờ giải lao, trước giờ vào học thì giáo viên cũng cần đọc cùng các em. Khi học sinh thấy thầy cô xem sách, đọc sách học sinh sẽ thích thú hơn và cũng muốn xem cùng thầy cô.

+ Giáo viên chính là người làm mẫu chuẩn mực nhất cho học sinh từ cách cầm sách, mở sách, lật trang, cách bảo quản, giữ gìn sách trong thư viện lớp cũng như thư viện thân thiện trường.

+ Khi học sinh vẽ, nêu cảm nghĩ về những điều đọc được thì giáo viên cũng cần vẽ, cũng nêu cảm nghĩ và khoe cùng học sinh để tạo sự gần gũi, kích thích học sinh tham gia.

- Giáo viên chủ động là người bắt chuyện, tâm sự cùng các em như một người bạn, tạo lòng tin cho các em để nắm bắt được khó khăn, mong muốn của các em từ đó đưa ra các biện pháp phù hợp. Không được làm việc theo cảm tính, bảo thủ, tự quyết sẽ gây tổn thương cho học sinh, và thu được kết quả trái ngược lại với mong muốn.

- Luôn phải phối hợp chặt chẽ với nhà trường, với gia đình và các lực lượng khác để quan tâm, giáo dục các em.

- Người giáo viên luôn trau dồi đạo đức, học tập chuyên môn để tự hoàn thiện mình.

- Không có phương pháp nào là vạn năng nên cần vận dụng mọi phương pháp giáo dục một cách mềm dẻo, hài hòa, không cứng nhắc.

III. KẾT LUẬN

1. Kết luận:

- Qua quá trình thực hiện tôi nhận thấy, từ khi các em bắt đầu làm quen với thư viện, với sách đến khi các em có được thói quen đọc sách, các em rất hăng hái, tích cực, thích thú tham gia vào các hoạt động học, hoạt động đọc, tập thể của lớp, trường.

- Khi có thời gian là các em đến thư viện tìm và đọc sách, chơi các trò chơi dân gian hay tham gia vào các hoạt động thể thao, giảm hẳn thời gian các em xem tivi, điện thoại.

- Qua đó các em cũng có kỹ năng sống tốt hơn, biết quan tâm tới cha mẹ, yêu thương, đoàn kết với bạn bè, biết chào hỏi các thầy cô giáo, những

người lớn tuổi. Biết bình tĩnh, biết tư duy về các vấn đề các em gặp phải trong học tập hay trong cuộc sống thường ngày.

- Các em hăng hái, tự tin, mạnh dạn trong các giờ học, giờ hoạt động tập thể. Vốn từ ngữ của các em được nâng cao, trong các giờ học vẫn tìm được rất nhiều các từ hay và có nghĩa.

- Phụ huynh quan tâm, chia sẻ, ủng hộ với giáo viên, với nhà trường hơn trong việc dạy và giáo dục học sinh. Dành nhiều thời gian với con em mình hơn. Không còn chỉ quan tâm đến kiến thức toán, tiếng việt mà còn quan tâm đến rèn thói quen đọc, kỹ năng sống,... cho các em.

2. Kiến nghị, đề xuất:

Hình thành cho học sinh được thói quen đọc đó là cả một quá trình nỗ lực, kiên trì và tâm huyết của giáo viên chủ nhiệm. Chính vì vậy:

Đối với giáo viên chủ nhiệm: Người giáo viên phải thật sự yêu nghề, mến trẻ, nhiệt huyết với công việc được giao. Thực hiện các biện pháp đề ra một cách mềm dẻo, không cứng nhắc, biết hài hòa tất cả các phương pháp.

Đối với gia đình: cần quan tâm, khích lệ động viên các em nhiều hơn, luôn cần kết hợp với nhà trường để giáo dục các em tốt hơn. Bố mẹ cũng cần hiểu các em, đôi khi nên làm bạn với con để tâm sự, tìm hiểu mong muốn của con mình. Không quá áp đặt, kì vọng, so sánh giữa các con. Có như vậy thì không chỉ hình thành thói quen đọc mà tất cả các hoạt động khác các em đều cũng sẽ làm tốt.

Đối với nhà trường: tổ chức nhiều hơn các hoạt động trải nghiệm liên quan đến hoạt động đọc của học sinh, trang bị, đổi mới liên tục các loại sách, báo, ... trong thư viện để gây được thích thú, mới lạ khi các em đến với thư viện.

Qua áp dụng vào lớp chủ nhiệm có hiệu quả, học sinh thực hiện tốt các phương pháp đề ra, các em đã có những thói quen nền móng nhất định. Được sự đánh giá cao của Hội đồng sư phạm.

Với cách thực hiện này tôi mong muốn có được sự đóng góp, chia sẻ của cấp trên và của các bạn đồng nghiệp để chuyên đề của tôi ngày một hoàn thiện, công tác giảng dạy đạt được nhiều thành công hơn.

Tân Hưng, ngày 01 tháng 4 năm 2021

XÁC NHẬN CỦA NHÀ TRƯỜNG
HIỆU TRƯỞNG

NGƯỜI VIẾT

Nguyễn Thị Thu

Ngô Thị Lý

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU

1.	Lý do chọn sáng kiến:	Trang: 1
2.	Mục đích nghiên cứu:	Trang: 2
3.	Phương pháp nghiên cứu:	Trang: 2
4.	Đối tượng, nhiệm vụ nghiên cứu:	Trang: 3
4.1	Đối tượng	Trang: 3
4.2	Nhiệm vụ nghiên cứu	Trang: 3

II. NỘI DUNG

1.	Cơ sở lý luận:	Trang: 3
2.	Cở sở thực tiễn:	Trang: 4
3.	Thực trạng:	Trang: 5
3.1	Thuận lợi	Trang: 5
3.2	Khó khăn	Trang: 6
4.	Những nguyên nhân:	Trang: 9
5.	Biện pháp thực hiện:	Trang: 10
5.1.	Tìm hiểu, lấy thông tin, thói quen, sở thích của học sinh:	Trang: 10
5.2.	Hưởng ứng, tham gia xây dựng thư viện thân thiện trường	Trang: 10
5.3.	Xây dựng tủ sách, thư viện tại lớp	Trang: 14
5.4.	Lựa chọn sách phù hợp với từng giai đoạn	Trang: 16
5.5.	Thay đổi, bổ sung sách thường xuyên, phù hợp với lứa tuổi của học sinh lớp 1	Trang: 17
5.6.	Tạo thói quen đọc cho học sinh thông qua các giờ học, giải lao, hoạt động ngoài giờ, hoạt động tập thể, tiết đọc thư viện và ngoài giờ học	Trang: 18
5.7.	Hình thành cho học sinh thói quen giữ gìn, yêu quý sách, đọc sách, mượn sách một cách khoa học	Trang: 22
5.8.	Tổ chức các phong trào thi đua nhỏ trong lớp	Trang: 22
5.9.	Sự kết hợp với phụ huynh, nhà trường, xã hội	Trang: 23
6.	Kết quả đạt được:	Trang: 25
7.	Bài học kinh nghiệm:	Trang: 30

III. KẾT LUẬN

1.	Kết luận:	Trang: 31
2.	Những kiến nghị, đề xuất:	Trang: 32

